

Arvokasvatus urheilujärjestöissä ja -seuroissa: Uuden tutkimusprojektin ensiaskeleet ja esittely

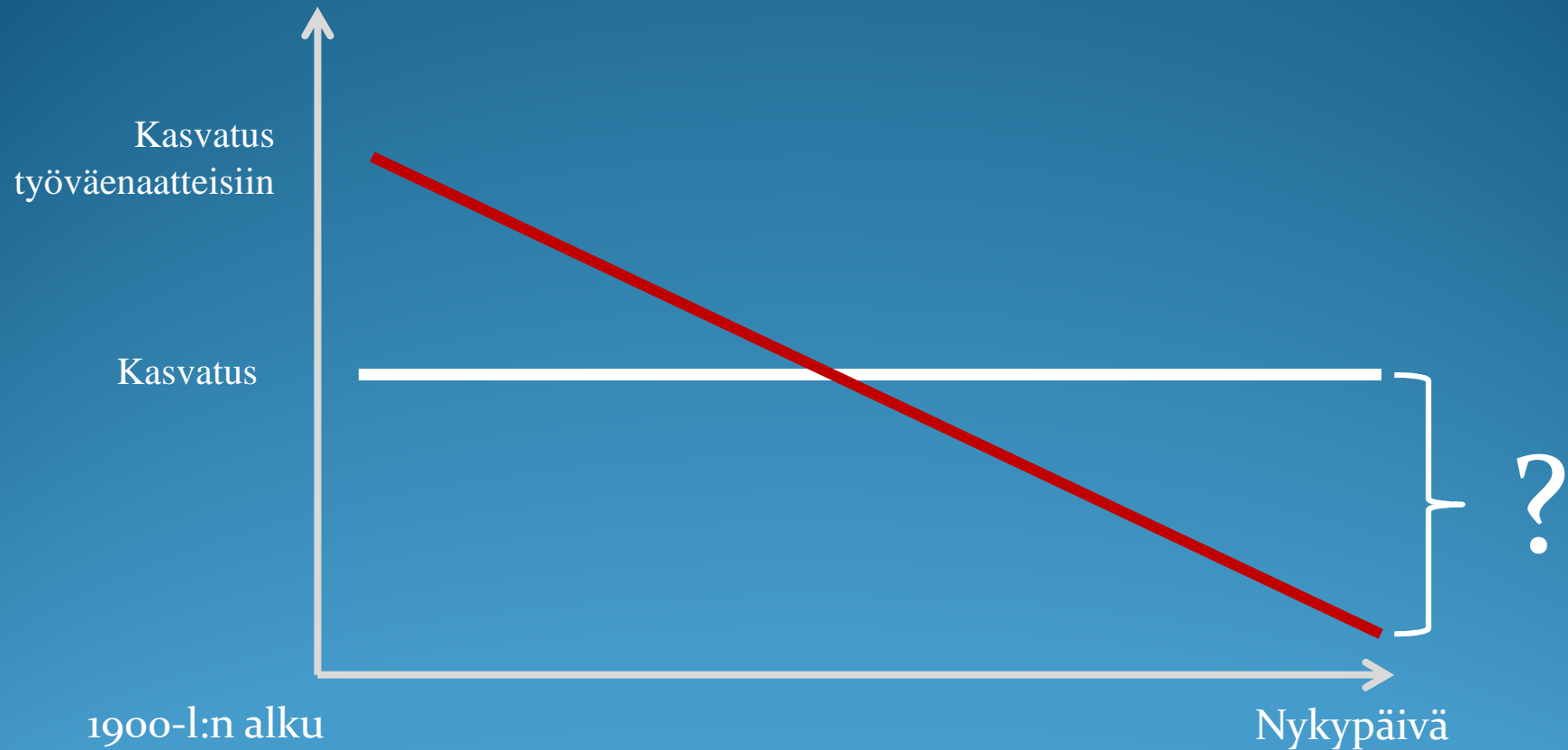
Lauri Keskinen
lokesk [ät] utu.fi

24.11. TUL:n Seurapäivät

Aluksi: seurahengestä ja kasvatuksesta

- Seurahenki – laajasti käytetty käsite 1900-luvun alusta.
- Helsingin Jyry oli 1920-luvulla huolissaan sen puutteesta; 30 vuotta myöhemmin (50-vuotishistoriassa) oltiin huolissaan, ettei osattu opettaa ”oikeaa jyryläisyyttä”.
- Vaikeasti määriteltävä termi
- Termillä viitattiin...
 - urheiluseurassa jaettujen arvojen joukkoon sekä näkemykseen yhteisestä tulevaisuudesta.
 - Kasvatus puolestaan oli keino, jolla jaetut arvot tuotiin kaikkien tietouteen
- Kasvatus ja arvot ovat kulkeneet pitkään käsi kädessä.
- Mikä on nykytilanne? Entä mitä asiaa tutkimalla voidaan saavuttaa?

Työväenurheiluseurat ja kasvatus: Sadan vuoden katsaus

Työväenurheiluseurat ja kasvatus: Sadan vuoden katsaus (2)

- Aatteiden saralla tapahtunut kasvatus on jättänyt jälkeensä kasvatuksellisen aukon
- Millä se pitäisi täyttää – vai pitäisikö lainkaan? Minkälaiseen kasvatukselliseen toimintaan TUL:n seurat nykyään voisivat panostaa?
- Ajan henki on kasvatukselle vastainen:
 - Yksilöllisyys ja maailmankatsomusten pirstaleisuus eivät kannusta kasvatukseen
 - Seurat ovat liikuntapalvelujen tarjoajia ja jäsenet asiakkaita
 - Kasvattavalle kansalaistoiminnalle ei tilausta
- Vanhanaikaiset luennot ja lukupiirit, joissa tankataan Marxin Pääomaa – ei!

Seuratoimintaa kehitettävä niin, että yhteiset arvot ja toimintaperiaatteet on mahdollista tiedostaa, niiden mukaan voidaan ohjata toimintaa, ja niitä kehitetään ajan ja tarpeiden myötä!

Miksi asiasta pitäisi välittää? Mitä siitä halutaan tietää?

- EU-komissio ja Suomen Opetus- ja kulttuuriministeriö vuodesta 2007 lähtien: oppimisesta organisoidun liikunnan parissa ei tiedetä juuri mitään.
- Komission toive: seurassa opitut taidot (esim. valmennus, johtotehtävissä toimiminen, taloushallinto, tapahtumanjärjestäminen) voitaisiin virallisesti hyväksyä osaksi formaalia koulutusta ja ne tunnustettaisiin esim. töitä haettaessa.
- Suomessa vasta herätään ajatukseen urheiluseuroista oppimisympäristöinä
- Tanskassa vapaaehtoistoiminta nähdään kasvatuksellisena; kunnat ovat lain nojalla velvoitettuja tukemaan kansanvalistuksellista vapaaehtoistoimintaa, mukaan lukien urheiluseuroissa.
- Oppimista voi tarkastella useasta eri näkökulmasta - keskityn oppimisen tarkasteluun arvojen osalta.

Mitä tutkin? Miten on tutkittu?

- Mihin liikuntajärjestöjen ja urheiluseurojen eri tasoilla (jäsenet, seurajohto, liikuntajärjestöjen johto) uskotaan ja missä määrin toiminta vastaa henkilöiden tärkeinä pitämiä arvoja.
- Pyrin vastaamaan kysymykseen:
 - Onko seuratoiminta jäsentensä näköistä?
- Historiallinen vertailu mahdollinen; Kalevi Heinilä, Pekka Kiviaho ja Pasi Koski ovat tutkineet arvoja 1960-luvulta lähtien.
- Esimerkki (Heinilä 1979):

TABLE 4

	The most important norm source of activity				
	Member-ship %	Ideology of amateurism %	Organi- zation %	Audience %	Total %
SNLL (N 95) ^a Physical fitness associations (N 130)	89	1	6	4	100
SVUL (N 520)	85	4	6	5	100
TUL (N 200)	64	5	11	20	100
SPL (N 97)	53	10	25	12	100
All sport leaders (N 1165)	53	3	20	24	100
	66	6	13	15	100

Tutkimustulosten sovellettavuus

- Sen lisäksi, että tulokset mahdollistavat arvojen vertailun viim. 50 vuoden ajalta...
- On tulosten sovellettavuusarvo korkea erityisesti 15-19 -vuotiaiden urheiluseurajäsenten piirissä.
- *Miksi lapset ja nuoret katoavat liikunta- ja urheiluseuroista murrosiässä?* (2013): Tiettyjen urheilulajien osalta 15-19 -vuotiaista 40-50 % lopettaa harrastuksen kokonaan. Suomi on tässä maailman ”kärkimaita”.
 - Liikuntaneuvosto toivoo mm. urheiluseuroilta apua.
- Kyse on suurista terveydellisistä pitkäaikaisvaikutuksista, sillä aikuisiällä kynnyksen liikunnan aloittamiseen uudelleen kasvaa.

Miten arvot liittyvät seurassa viihtymiseen ja seuran toimivuuteen sekä erityisesti nuorten hälyttävään tilanteeseen?

- Syitä, joita nuoret antoivat urheiluharrastuksen lopettamiselle.
 - Alentunut viihtyminen
 - Emotionaalisen tuen puuttuminen
 - Lasten näkökulman unohtaminen
 - Ne, jotka eivät koe olevansa harrastuksessa vapautuneesti oma itsensä...

Harkitsevat viisi kertaa todennäköisemmin harrastuksen lopettamista.

- Ne, jotka eivät kokeneet itseään harrastuksessa henkilöksi, jota pidetään merkityksellisenä...

Harkitsevat kaksi kertaa todennäköisemmin harrastuksen lopettamista.

Syitä arvojen huomioimiselle urheiluseuroissa

- Seurassa sosiaalinen yhteenkuuluvuuden tunne kasvattaa sisäistä motivaatiota, mikä on yhteydessä liikunta-aktiivisuuteen. Toisin sanoen: Kun kokemukset tai arvot yhdistävät, viihdytään.
- Kun yksilö kokee arvonsa vastaavan organisaation arvoja, näkyy tämä positiivisena suhtautumisena ja alentuneena haluna vaihtaa organisaatiota.
- Vahva organisaatiokulttuuri – siis sellainen, jossa arvot ovat näkyvät ja ne ohjaavat toimintaa – liittyy vahvaan taloudelliseen tulokseen ja yleiseen organisatoriseen toimivuuteen.

OKM:n Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämissuunnitelman 2012-15 tavoitteena on mm. se, että lapset ja nuoret kasvavat aktiivisiksi ja yhteisvastuuta kantaviksi kansalaisiksi. Osallisuuden lisääminen urheiluseuroissa vaikuttaa tähän suuntaan ja samalla nuoret saavat kokemuksia vaikuttamisesta.

Ennen kuin toimintaa aletaan muokata nuoret paremmin huomioivaksi, vaikka TUL:ssa, tarvitaan tietoa suunnasta, johon toimintaa on kehitettävä. Siksi tutkimukselle on tarve.

Valikoituja lähteitä:

EU-komissio: *White Paper on Sport*, 2007.

EU-komissio: *Developing the European Dimension of Sport*, 2011.

Heinilä, Kalevi: The Value Orientations of Finnish Sport Leaders, 1979. *International Review for the Sociology of Sport*, 14.

OKM: *Child and Youth Policy Programme 2012–2015*, 2012.

Valtion Liikuntaneuvosto: *Miksi murrosikäinen luopuu liikunnasta?* 2013.